

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Rūdninkų g. 13, 01135 Vilnius, tel. (8 5) 266 3277, el.p. komisija@vcpk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288700520

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui
kultkt@lrs.lt

2020-06- Nr. V11- (6.3E)
I 2020-06-01 Nr. S-2020-2498

Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos komitetui
aak@lrs.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR.I-1240 27 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII P-4848 PROJEKTO**

Valstybinė kultūros paveldo komisija (toliau – Paveldo komisija), vykdydama Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto pavedimą, teikia teisinio reguliavimo analizę dėl kultūros paveldo tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir tvarkomųjų statybos darbų projektų derinimo, išvadas bei pasiūlymus dėl Statybos įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (toliau – NKPAĮ) vienas iš nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įgyvendinimo būdų – tvarkomieji paveldosaugos darbai ir tvarkomieji statybos darbai. Tvarkomieji paveldosaugos darbai – tai taikomieji tyrimai, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, šių darbų planavimas ir projektavimas (NKPAĮ 2 str. 34 punktas). Tvarkomieji statybos darbai – tai nauja statyba, rekonstravimas, remontas (paprastasis ir kapitalinis) ir griovimas (NKPAĮ 2 str. 37 dalis, Statybos įstatymo 2 str. 90 dalis). Statybos įstatymo 1 str. 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad šis įstatymas netaikomas nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų ir kultūros paveldo statinių tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir su jais susijusių procedūrų reikalavimams, kuriuos nustato NKPAĮ, išskyrus Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus ir šio įstatymo 15 str. 1 dalyje nustatytus reikalavimus. Tai reiškia, kad nekilnojamojo kultūros paveldo taikomieji tyrimai, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, šių darbų planavimas ir projektavimas Statybos įstatymo nuostatomis nėra reguliuojami. Statybos įstatymo 24 str. 2 dalyje nustatyta, kad jeigu numatoma atlikti statybos darbus, priskiriamus skirtingoms statybos rūšims, arba numatoma atlikti kultūros paveldo statinio tvarkomuosius statybos darbus, tvarkomuosius paveldosaugos darbus, gali būti rengiamas vienas skirtingas statybos rūšis, tvarkomuosius statybos ir paveldosaugos darbus jungiantis statinio projektas. Ši nuostata reiškia, kad tvarkomieji paveldosaugos darbai, tuo atveju, kai jie atliekami kartu su tvarkomaisiais statybos darbais (praktikoje tai dažni atvejai), pripažįstami Statybos

įstatymo reguliavimo objektu ir tokiems darbams taikomos Statybos įstatymo nuostatos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kultūros paveldo objekto remontas pagal Statybos įstatymą ir pagal NKPAĮ priskiriamas tvarkomiesiems paveldosaugos darbams ir tvarkomiesiems statybos darbams. Be to, pagal NKPAĮ įstatymo 2 str. 6, 10 ir 29 punktus tvarkomieji paveldosaugos darbai, t. y. avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas ir restauravimas gali būti priskiriami tvarkomiesiems statybos darbams, o tai reiškia, kad tokiais atvejais šie darbai reguliuojami ne tik NKPAĮ, bet Statybos įstatymo nuostatomis. Taigi, pagal galiojantį teisinį reguliavimą, tos pačios rūšies darbai gali būti priskiriami ir tvarkomiesiems paveldosaugos darbams ir tvarkomiesiems statybos darbams.

Pagal NKPAĮ 5 str. 10 dalies 19 punktą Kultūros paveldo departamentas (toliau – KPD) kontroliuoja kultūros paveldo tvarkybą, t. y. nekilnojamųjų kultūros vertybių taikomuosius tyrimus, remontą, avarijos grėsmės pašalinimą, konservavimą, restauravimą, šių darbų planavimą ir projektavimą, o pagal NKPAĮ 6 str. 4 dalį tuos pačius darbus, tik savivaldybės saugomų nekilnojamųjų kultūros vertybių atžvilgiu, kontroliuoja savivaldybių paveldosaugos padaliniai. Pagal NKPAĮ 23 str. 8 dalį bei pagal Statybos įstatymo 27 str. 10 dalį nekilnojamose kultūros vertybėse bei jų teritorijose statinio tvarkomųjų statybos darbų, t. y. naujos statybos, remonto, rekonstravimo bei griovimo projektus derina KPD ir savivaldybės (konkretus subjektas, vykdomas kultūros paveldo apsaugos funkcijas, nenurodytas). Tuo atveju, jei planuojama atlikti savivaldybės saugomų nekilnojamų kultūros vertybių remontą, restauravimą, konservavimą, avarijos grėsmės pašalinimą kaip tvarkomuosius statybos darbus, tai NKPAĮ ir Statybos įstatymas savivaldybių paveldosaugos padaliniais tokių projektų derinimo funkcijos nenumato, išskyrus tuos atvejus, kai savivaldybės saugomos nekilnojamosios kultūros vertybės patenka į saugomas teritorijas, įsteigtas Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka (NKPAĮ 21 str. 6 dalis).

Toks teisinis reguliavimas, kai tie patys kultūros paveldo tvarkymo darbai gali būti priskiriami skirtingoms statybos darbų rūšims (tvarkomiesiems paveldosaugos darbams arba tvarkomiesiems statybos darbams), kai tie patys kultūros paveldo tvarkymo darbai gali būti reguliuojami skirtingais teisės aktais (Statybos įstatymu, NKPAĮ, Saugomų teritorijų įstatymu) ir kai tų pačių kultūros paveldo tvarkymo darbų projektų atitikimą paveldosaugos reikalavimams tikrina skirtingos institucijos, yra neaiškus, dviprasmiškas, didinantis administracinę naštą ir prieštaraujantis Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintiems aiškumo, proporcingumo principams.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad nei NKPAĮ, nei Statybos įstatyme nėra numatytas tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir tvarkomųjų statybos darbų projektų derinimo kontrolės mechanizmas. Pasitaiko atveju, kai savivaldybės ar KPD būna projektų rengimo užsakovais. Tokiais atvejais šios institucijos pačios užsako projektus ir pačios juos derina. Nesant projektų derinimo kontrolės mechanizmo, dažnai tokie projektai parengiami nekokybiškai, o jų sprendiniais sudaromos prielaidos žaloti nekilnojamąsias kultūros vertybes.

Siūlomu Statybos įstatymo 27 str. keitimo projektu siūloma panaikinti KPD funkciją derinti savivaldybės saugomų nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkomuosius statybos darbus, t. y. naujos statybos, remonto, rekonstravimo, griovimo, o tam tikrais atvejais ir statybos darbams priskiriamus restauravimo, konservavimo, avarijos grėsmės šalinimo darbų projektus. Šis įstatymo keitimas jokių teigiamų pasekmių neturės, t. y. KPD savivaldybės saugomų nekilnojamųjų kultūros vertybių statybos darbų projektus ir toliau derins vadovaujantis NKPAĮ 23 str. 8 dalies nuostatomis. Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymo reglamentavimas ir toliau išliks neaiškus, dviprasmiškas, prieštaraujantis teisėkūros principams.

Atsižvelgiant į paminėtas teisinio reguliavimo problemas, į tai, kad Statybos įstatymo 27 straipsnio pakeitimas jų neišspręs, Paveldo komisija siūlo:

1. Nepritarti Statybos įstatymo 27 str. keitimo projektui, nes juo neišsprendžiamos teisinio reguliavimo problemos kultūros paveldo tvarkymo srityje.

2. Siekiant pašalinti teisinio reguliavimo neaiškumus, dviprasmybes, būtina parengti ne tik Statybos įstatymo, bet ir NKPAĮ pakeitimus, mažinančius administracinę naštą, suteikiančius funkcijas tikrinti projektų atitikimą paveldosaugos reikalavimams ne subjektų grupei, o vienam, konkrečiam subjektui ir numatančius atsakomybę už projektų derinimo neigiamas pasekmes.

3. Numatyti vieną įstatymą, o ne kelis, pagal kurį būtų reguliuojami visų rūšių darbai, t. y. tvarkomieji paveldosaugos darbai ir tvarkomieji statybos darbai.

4. Siekiant dalinai išspręsti projektų derinimo kontrolės nebuvimą, siūlyti suteikti KPD funkciją nederinti savivaldybės saugomų kultūros vertybių tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektų ir tvarkomųjų statybos darbų projektų, bei teikti išvadas dėl tokių projektų derinimo.

Paveldo komisijos pirmininko pavaduotoja

Andrijana Filinaitė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Valstybinė kultūros paveldo komisija, Rūdninkų g. 13
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 27 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII P-4848 PROJEKTO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-06-08 Nr. V11-86(6.3E)
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	ANDRIJANA, FILINAITĖ, pirmininko pavaduotoja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-06-08 19:15:53
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-06-08 19:16:20
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-26 - 2023-06-25
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Erika Petunovienė, vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-06-08 19:17:02
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	Dokumentų valdymo sistema eDVS
Sertifikato galiojimo laikas	2018-10-09 - 2028-10-09
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	EgoEDocs, versija v. 3.04.02
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Vienas ar daugiau elektroninių parašų negalioja. Tikrinimo data: 2020-09-01 11:54:58
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2020-09-01 atspausdino Viktorija Gadeikienė
Paieškos nuoroda	